

сенімді | надежное
сақтандыру | страхование

"МҰНАЙ САҚТАНДЫРУ КОМПАНИЯСЫ" АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ

2025 жылғы "07" сәуірден бастап күші жойылған ережелер

ЕРІКТІ ТИТУЛДЫҚ САҚТАНДЫРУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

**"Мұнай сақтандыру компаниясы" АҚ
Директорлар Кеңесі Бекіткен**

2023 жылғы "27" сәуірдегі №02-01/12 хаттама.

2023 жылғы "5" маусымнан бастап күшіне енді.

Семей қ.

МАЗМҰНЫ:

ЕРІКТІ ТИТУЛДЫҚ САҚТАНДЫРУ.....	1
ЕРЕЖЕЛЕРІ.....	1
1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР.....	3
2. САҚТАНДЫРУ ОБЪЕКТІСІ.....	3
3. САҚТАНДЫРУ СОМАСЫН АЙҚЫНДАУ ТӘРТІБІ. ФРАНШИЗА.....	3
4. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫСЫ.....	4
5. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ.....	4
6. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНА ЖАТҚЫЗЫЛМАЙТЫН НЕГІЗДЕР.....	5
7. ШАРТТЫҢ ҚОЛДАНЫЛУ МЕРЗІМІ МЕН ОРНЫ.....	8
8. ШАРТТЫ ЖАСАСУ, ӨЗГЕРТУ ЖӘНЕ ТОҚТАТУ ШАРТТАРЫ, ТӘРТІБІ.....	8
9. ТАРАПТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ.....	10
10. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТӘРТІБІ МЕН ШАРТТАРЫ. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІ НЕМЕСЕ САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІНЕН БАС ТARTУ ТУРАЛЫ ШЕШІМ ҚАБЫЛДАУ МЕРЗІМІ.....	12
11. СУБРОГАЦИЯ.....	14
12. ФОРС-МАЖОР.....	14
13. ДАУЛАРДЫ ШЕШУ ТӘРТІБІ.....	14
14. ҚОСЫМША ТАЛАПТАР.....	14

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

- 1.1. Осы титулдық сақтандыру Ережелері (бұдан әрі-" Ережелер") Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне және "сақтандыру қызметі туралы" 2000 жылғы 18 желтоқсандағы №126-ІІ Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес әзірленді.
- 1.2. Осы Ережелердің талаптарында "Мұнай сақтандыру компаниясы" АҚ (бұдан әрі – "Сақтандырушы") заңды және жеке тұлғалармен (бұдан әрі – "Сақтанушы") ерікті титулдық сақтандыру шарттарын (бұдан әрі – "шарт") жасаса отырып, ерікті титулдық сақтандыруды жүзеге асырады.
- 1.3. Ережеге сәйкес жасалған шартқа сәйкес сақтандырушы белгіленген сақтандыру сомасы шегінде сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемін жүргізуге міндеттеме алады.
- 1.4. Шарт бойынша мүлікке меншік құқығы тоқтатылған жағдайда жылжымалы және/немесе жылжымайтын мүлік иесінің (пайда алушының) тәуекелі сақтандырылуы мүмкін. Мүліктің меншік иесі болып табылмайтын тұлғаның пайдасына жасалған шарт жарамсыз.

2. САҚТАНДЫРУ ОБЪЕКТІСІ

- 2.1. Шартта көрсетілген мүлікке меншік құқығын тоқтату нәтижесінде залалдың туындау қаупімен байланысты сақтанушының/пайда алушының Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына қайшы келмейтін мүліктік мүдделері сақтандыру объектісі болып табылады.
- 2.2. Бұл ретте мүлік деп Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Сақтанушы/пайда алушы үшін тіркелген меншік құқығы кез келген жылжымайтын және/немесе жылжымалы мүлік, сондай-ақ оған меншік құқығын тоқтату нәтижесінде залалдың туындау қаупі сақтандырылған мүлік түсініледі.
- 2.3. Жылжымайтын мүлікке (жылжымайтын заттар, жылжымайтын тұрғылықты мүліктер) мыналар жатады: жер учаскелері, ғимараттар, құрылыстар, көпжылдық егіндер және жермен тығыз байланысты өзге де мүлік, яғни олардың мақсатына барабар зиян келтірместен орнын ауыстыру мүмкін емес объектілер.
- 2.4. Мемлекеттік тіркеуге жататын әуе және теңіз кемелері, ішкі суда жүзу кемелері, "өзен-теңіз" жүзу кемелері, ғарыш объектілері де жылжымайтын заттарға теңестіріледі.
- 2.5. Ақша мен бағалы қағаздарды қоса алғанда, жылжымайтын мүлікке жатпайтын мүлік жылжымалы мүлік болып танылады.
- 2.6. Сақтанушының, сақтандырылушының құқыққа қайшы мүдделері сақтандыруға жатпайды.

3. САҚТАНДЫРУ СОМАСЫН АЙҚЫНДАУ ТӘРТІБІ. ФРАНШИЗА

- 3.1. Сақтандыру сомасы тараптардың келісімі бойынша сақтандыру шартында белгіленеді және сақтандыру шартын жасасу сәтінде ол орналасқан жерде сақтандырылатын мүліктің нақты (нарықтық) құнынан аспауға тиіс.
- 3.2. Мүліктің нақты құны деп келесі түсініледі:
 - 3.2.1. **нарықтық құн**-бұл мәміле тараптары мүлік туралы барлық қол жетімді ақпаратқа ие болған кезде әрекет ететін бәсекелестік жағдайында мәміле негізінде осы мүлікті иеліктен шығаруға болатын ең ықтимал баға, ал мәміле бағасында қандай да бір төтенше жағдайлар көрсетілмейді:
 - а) мәміле тараптарының бірі мүлікті иеліктен шығаруға міндетті емес, ал екінші Тарап сатып алуға міндетті емес;
 - б) мәміле тараптары мәміленің мәні туралы хабарландырылған және өз мүдделері үшін әрекет етеді;
 - в) мәміленің бағасы мүлік үшін ақшалай сыйақының баламасын және мәміле тараптарына қатысты мәміле жасауға мәжбүрлеу ешбір Тараптан болмағанын білдіреді;
 - 3.2.2. **шарттық құн**-Шартта көрсетілген мүлікті сатып алу сәтінде тараптардың келісімі бойынша қол жеткізілген белгіленген құн;
 - 3.2.3. **баланстық құн**-есепті күнге бухгалтерлік баланста (есепте) көрсетілген мүліктің бастапқы немесе ағымдағы құны (жинақталған амортизация сомасын шегергенде).
- 3.3. Сақтандырушы оны Сақтанушы әдейі адастырғанын дәлелдеген жағдайларды қоспағанда, Тараптар шартта айқындалған мүліктің құнына наразылық айта алмайды.

- 3.4. Егер Шартта көрсетілген сақтандыру сомасы сақтандыру құнынан асып кетсе, оның ішінде бір объектіні екі немесе бірнеше сақтандырушыда сақтандыру нәтижесінде (қосарланған сақтандыру) шарт сақтандыру сомасының сақтандыру құнынан асатын бөлігінде жарамсыз болып табылады, ал сақтандыру сыйлықақысының артық төленген бөлігі бұл жағдайда қайтарылуға жатпайды, ал егер шарттағы сақтандыру сомасын асыра бағалау Сақтанушы тарапынан алдаудың салдары болып табылса, сақтандырушы шартты жарамсыз деп тануды және шарт жасасуға байланысты оған келтірілген залалды өтеуді талап етуге құқылы.
- 3.5. Егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, егер сақтанушы сақтандыру туралы өтініште көрсеткен сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сомасы сақтандыруға жататын сақтандыру нысанасының нақты құнынан аз болған жағдайда, сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру өтемінің мөлшері сақтандыру сомасы сақтандыру нысанасының нақты құнына жататын сол барабар айқындалады. Сақтандыру сомасының сақтандыру нысанасының нақты құнына сәйкестігі бүкіл сақтандыру шартына да, сақтандырудың әрбір нақты нысанасына (жылжымайтын мүлік объектісіне) де айқындалады.
- 3.6. Сақтандыру шартында франшиза (шартты немесе шартсыз) көзделуі мүмкін. Шартты франшиза кезінде Сақтандырушы шығын үшін, егер оның мөлшері франшиза мөлшерінен аспаса, жауапкершіліктен босатылады. Шартсыз франшиза кезінде Сақтандырушының жауапкершілігі франшизаны шегергендегі залал мөлшерімен анықталады. Франшиза сақтандыру шартын сақтандыру сомасына пайыздық қатынаста немесе абсолюттік шамада жасасу кезінде тараптардың келісімі бойынша айқындалады.
- 3.7. Шартсыз франшиза белгіленген кезде франшизаның белгіленген мөлшерінен кем немесе оған тең залал өтелмейді; франшиза мөлшерінен асатын залал залалдың толық сомасы мен франшизаның белгіленген мөлшері арасындағы айырма мөлшерінде өтеледі.

4. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫСЫ

- 4.1. Сақтандыру сыйлықақысы деп сақтанушы сақтандырушыға сақтандыру шартында белгіленген тәртіппен және мерзімдерде төлеуге міндетті сақтандыру төлемі түсініледі.
- 4.2. Сақтандыру сыйлықақысының мөлшері тараптардың келісімімен айқындалады, сақтандырушыда қабылданған тарифтік ставкалардың мөлшеріне сәйкес есептеледі. Сақтандыру сыйлықақыларының мөлшерлемелері сақтандыру жағдайының туындау қаупінің дәрежесіне әсер ететін факторларға байланысты саралануы мүмкін.
- 4.3. Тарифтік мөлшерлеме сақтандыру сомасынан пайыздық мәнде айқындалады.
- 4.4. Сақтандыру сыйлықақысының мөлшері сақтандыру сомасын тарифтік мөлшерлемеге көбейту арқылы есептеледі және ақшалай түрде анықталады.
- 4.5. Сақтандыру сыйлықақысы сақтанушының сақтандырушының банктік шотына ақша аударуы немесе Сақтандырушының кассасына қолма-қол ақша салу арқылы төленеді.
- 4.6. Тараптардың келісімі бойынша, шарт бойынша сақтандыру сыйлықақысын сақтанушы біржолғы немесе бөліп төлей алады. Сақтандыру сыйлықақысын төлеу нысаны, тәртібі мен мерзімдері шартта айқындалады.
- 4.7. Сақтандыру сыйлықақысын төлеу күні Сақтандырушының банктік шотына немесе кассасына қаражат түскен күн болып есептеледі.
- 4.8. Сақтанушының сақтандыру сыйлықақысын/бірінші сақтандыру жарнасын төлеу міндеті, егер шартта өзгеше көзделмесе, Тараптардың уәкілетті өкілдері шартқа қол қойған күннен бастап туындайды.
- 4.9. Егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе (Тараптардың өзге шарт туралы жазбаша келісімі болмаған жағдайда), Сақтанушы сақтандыру шартында белгіленген мерзімде сақтандыру сыйлықақысын (кезекті сақтандыру жарнасын) уақтылы төлемеген жағдайда Сақтандырушының:
- 1) сақтандыру сыйлықақысы (кезекті сақтандыру жарнасы) төленбеген күннен бастап сақтандыру Шартын біржақты тәртіппен бұзу құқығы бар;
 - 2) егер сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиға енгізілуі кешіктірілген сақтандыру сыйлықақысы (кезекті сақтандыру жарнасы) төленгенге дейін орын алса, сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартады.

5. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ

- 5.1. Сақтандыру жағдайы шартта көзделген орын алған оқиға болып табылады, оның басталуымен Сақтандырушының пайда алушыға сақтандыру төлемін жүргізу міндеті туындайды.

- 5.2. Пайда алушының осы мүлікке меншік құқығының тоқтатылуы нәтижесінде мүлікті келесі себептер бойынша заңды күшіне енген сот шешімі негізінде жоғалтуы шарт бойынша сақтандыру жағдайы болып табылады:
1. мүлікке құқық белгілейтін құжаттарға оларды ресімдеу кезінде қателіктер жіберу;
 2. мүлікті сатып алу-сатудың алдыңғы шарттарын жасасу кезінде Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының нормаларын бұзу;
 3. өкілеттігі шектеулі және/немесе оған құқығы жоқ адаммен мүлікті сатып алу-сату шартын жасасу;
 4. заңды тұлғаның Қазақстан Республикасының заңнамасымен немесе құрылтай құжаттарымен шектелген қызмет мақсаттарына қайшы не оның органының жарғылық құзыретін бұза отырып мәміле жасауы.
 5. кәмелетке толмаған меншік иелерінің құқықтарын бұза отырып, сатып алу-сату шартын жасасу;
 6. он төрт жасқа толмаған кәмелетке толмаған (кәмелетке толмаған) немесе он төрт жастан он сегіз жасқа дейінгі кәмелетке толмаған адамның мәмілені ата-анасының, асырап алушыларының немесе қамқоршысының келісімінсіз жасауы;
 7. Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының нормаларына қайшы келетін сатып алу-сату шартын жасасу;
 8. психикалық ауру немесе деменция салдарынан әрекетке қабілетсіз деп танылған адамның мәміле жасауы;
 9. сот әрекет қабілеттілігімен шектелген адамның мәміле жасасуы;
 10. заңды тұлғаның немесе мемлекеттік органның не жергілікті өзін-өзі басқару органының келісімі болмаса, оның ішінде ортақ меншікке қатысушының (мысалы, жұбайының, коммуналдық пәтердің басқа бөлмелерінің меншік иелерінің), заңды тұлға органының немесе мемлекеттік органның не жергілікті өзін-өзі басқару органының келісімі болмаса, мәміле жасасу;
 11. мәміле жасалғаннан кейін оған меншік құқығы бар шартта көрсетілмеген адамдар: заң немесе өсиет бойынша есепке алынбаған мұрагерлер, бас бостандығынан айыру орындарындағы әскерде қызмет ететін асырауындағы адамдар, қарттар мен кәмелетке толмаған азаматтар пайда болады;
 12. шатастыру нәтижесінде үшінші тұлғалардың ықпалымен сатып алу-сату шартын жасасу.
- 5.3. Сақтандыру жағдайы сот шешімі заңды күшіне енген сәттен бастап келді деп танылады.
- 5.4. Соттың шешімі негізінде қабылданған және заңды күшіне енген талап арызды сот шарттың қолданылу кезеңінде қарауға қабылдаған жағдайларда ғана сақтандырушы жауаптылықта болады.
- 5.5. Сақтандыру жағдайының басталуын, сондай-ақ оның келтірген залалын дәлелдеу сақтанушыға ғана емес, пайда алушыға да жүктеледі.

6. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНА ЖАТҚЫЗЫЛМАЙТЫН НЕГІЗДЕР

- 6.1. Жылжымайтын мүлікке меншік құқығынан айырылу нәтижесінде туындаған залалдар сақтандыру жағдайы болып табылмайды және өтелуге жатпайды:
1. жеке меншікке беруге тыйым салынған мүлікті сату салдарынан, оның ішінде жер учаскесін тұрғын үй құрылысына арналмаған санатқа жатқызуға байланысты;
 2. қамауға алынған, тыйым салынған немесе кепілге салынған мүлікті сатып алу салдарынан;
 3. мүлікті сатып алу-сату мәмілесін оны жасау нәтижесінде жарамсыз деп тану салдарынан:
 - а) оған сәйкес келетін құқықтық салдарларды тудыру ниеті жоқ (ойдан шығарылған мәміле);
 - б) басқа мәмілені жабу мақсатында (жалған мәміле);
 4. сақтандырылған мүлікті меншік иесінің кез келген басқа тәсілмен иеліктен шығаруы;
 5. әскери әрекеттерге (соғыс жарияланғанына қарамастан), шапқыншылыққа, сыртқы жаудың шабуылына байланысты, сондай-ақ азаматтық соғыс, кез-келген түрдегі халықтық толқулар, жаппай тәртіпсіздіктер немесе ереуілдер, көтеріліс, әскери немесе азаматтық көтерілістер, бүлік, наразылық, қақтығыстар, билікті басып алу, әскери төңкерістер, әскери жағдай немесе кез-келген басқа оқиғалар салдарынан, нәтижесінде әскери жағдайды немесе блокада жағдайын жариялау және қолдау қамтамасыз етіледі;
 6. ядролық жарылыстың, радиацияның немесе радиоактивті ластанудың, атом қаруын қолданудың салдарынан;

7. терроризм актілерінің салдарынан, бұл осы ерекшелікте зорлық-зомбылықты саяси мақсаттарда пайдалануды, соның ішінде зорлық-зомбылықты Халықты немесе оның бір бөлігін қорқыту үшін пайдалануды білдіреді;
 8. адамнан немесе кез келген заңсыз ұйымға байланысты әрекет ететін бір немесе бірнеше адамның қасақана жасаған кез келген заңсыз, себепсіз немесе зиянды әрекеттерінің салдарынан. "Заңсыз ұйым" термині террористік қызметпен айналысатын кез келген ұйым деп түсініледі, бұл ұғым тиісті кезеңде және шарттың қолданылу аумағында заңнан тыс жарияланған ұйымдарға қолданылады;
 9. Сақтанушының/пайда алушының міндеттемелері бойынша мүлікке өндіріп алу, Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамалық актілеріне байланысты сақтанушыға/пайда алушыға тиесілі бола алмайтын мүлікті мәжбүрлеп иеліктен шығару, мүлікті тәркілеу, реквизициялау, Мемлекет меншігінен алу, оның ішінде мемлекет мұқтажы үшін өзі тұрған жер учаскесін алып қоюға, иесіз сатып алуға байланысты Ережелердің 5.2-тармағымен қамтылған тәуекелдерді қоспағанда, мемлекеттік органдардың өкімі бойынша мәдени немесе тарихи құндылықтардың мазмұнын, қамауға алуды немесе жоюды талап ету;
 10. мемлекеттік, үкіметтік органдардың көрсетуіне, ұйғарымына, талабына немесе әрекетіне, Қазақстан Республикасының уәкілетті органдарының меншік құқығын тоқтататын заңдарды, жарлықтарды, актілерді немесе өзге де нормативтік-құқықтық құжаттарды қабылдауына байланысты;
 11. сақтандыру аумағынан тыс немесе Шарттың қолданылу кезеңінен тыс;
 12. Шарттың қолданылу мерзімі басталған күні Сақтанушы білетін немесе білуге тиіс, бірақ бұл туралы Сақтандырушыға хабарламаған факторға, жағдайға, мән-жайға байланысты;
 13. Сақтанушының/пайда алушының жосықсыз, қылмыстық әрекеті немесе әрекетсіздігі салдарынан;
 14. Қазақстан Республикасы уәкілетті органдарының қандай да бір Нормативтік құқықтық актісін, нормативтік құжаттарды, мүлікті сатушымен жасалған Шарттарды бұза отырып жасалған Сақтанушының/пайда алушының кез келген әрекетінің (әрекетсіздігінің) нәтижесінде;
 15. Сақтанушының/пайда алушының алкогольдік, есірткілік немесе басқа да мас күйінде жасалған кез келген әрекеттерінің немесе оның салдарының нәтижесінде;
 16. сақтанушыға/пайда алушыға қандай да бір тұлғалардың немесе ұйымдардың талап-арыздары бойынша:
 - а) Сақтанушының/Пайда алушының тікелей немесе жанама иелігінде болса, Сақтанушы/Пайда алушы бақылауында немесе басқармасында болса;
 - б) Сақтанушыға/пайда алушыға иелік ететін, бақылайтын немесе басқаратын;
 - в) Сақтанушыға/пайда алушыға қатысты серіктес, кеңесші немесе қызметкер болып табылатын;
 - г) Сақтанушыға /пайда алушыға қатысты аффилиирленген тұлға болып табылатын;
 17. Сақтанушының/пайда алушының төлем қабілетсіздігі немесе банкроттығы, оның шарттық немесе кепілдік міндеттемелерін бұзуы, меншік құқықтарының шектелуі себебінен;
 18. Сақтанушының/пайда алушының тұрғын үй-жайда тіркелгендердің немесе уақытша тіркелгендердің болуынан, сондай-ақ бұрынғы тұрғындардың тұрғын үй-жайды босатпауынан туындаған өзінің меншік иесі құқықтарын еркін жүзеге асыруындағы шектеулерден, жоғалтулардан немесе өзге де кедергілерден;
 19. Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының нормаларын бұза отырып, мүлікті пайдалану, оған иесіз қарау, оны мақсатсыз пайдалану қағидаларын бұзуға байланысты;
 20. Сақтанушының/пайда алушының меншік құқығынан бас тартуына немесе оларға меншік құқығын үшінші тұлғаларға беруге байланысты;
 21. мүлік құрылысын жоюға, бүлінуіне, жойылуына, бұзылуына, құлап бұзылуына немесе ластануына байланысты;
 22. үлестік меншіктегі мүлікті иеленуге және пайдалануға, үлестік меншік құқығындағы үлестерді айқындауға байланысты;
 23. осы мақсаттар үшін бөлінбеген жер учаскесінде өз бетінше салынуына байланысты.
- 6.2. Сақтандырумен қамтылмайды:
1. айыппұлдар, тұрақсыздық айыбы мен өндіріп алулар, сот шығындары;

2. моральдық зиян, жоғалған пайда, мүліктің тауарлық түрінің жоғалуы және кез келген жанама шығындар;
 3. Сақтанушының/пайда алушының мүлікті иеліктен шығару/сатып алу/пайдалану шарттарының талаптарын бұзуынан немесе орындамауынан немесе тиісінше орындамауынан болған залалдар.
- 6.3. Сақтандыру жағдайының туындауы нәтижесінде сақтанушыға/пайда алушыға келтірілген тікелей мүліктік залал ғана өтелуге жатады.
- 6.4. Сақтандыру төменгілерге қолданылмайды:
1. ақша (оның ішінде шетел валютасы) және бағалы қағаздар;
 2. қолжазбалар, сызбалар және өзге де құжаттар, компьютерлік жүйелердің техникалық ақпарат тасығыштары,
 3. слайдтар, фотосуреттер, аудио және бейне жазбалар;
 4. бағалы металдар мен тастар;
 5. суреттер, пошта маркалары, антикварлық заттар және т. б., олардан жинақтар;
 6. діни ғибадат заттары;
 7. үй жануарлары, құстар, бөлме өсімдіктері, аң терісі, басқа жануарлар;
 8. көлік құралдарының қосалқы бөлшектері мен керек-жарақтары;
 9. жеке еңбек және коммерциялық қызметпен айналысуға арналған мүлік.
- 6.5. Келесілер нәтижесінде келтірілген залал өтелуге жатпайды:
1. табиғи зілзала аймағымен сақтандыру аумағын сақтандыру шартын жасасу сәтіне дейін хабарлаған кезде табиғи зілзала;
 2. Сақтанушының/пайда алушының, оның тұрақты, уақытша және маусымдық қызметкерлерінің, сақтанушыда/пайда алушыда мердігерлік шарттар бойынша қызметті жүзеге асыратын адамдардың, тағылымдамадан өтушілердің, тәжірибе өтушілердің, сондай-ақ құрылтайшылардың, қатысушылардың, пайшылардың, Сақтанушының/пайда алушының акционерлерінің, сондай-ақ онымен еңбек қатынастарында тұрған адамдардың қасақана әрекеттері (әрекетсіздігін) немесе өрескел абайсыздығы;
 3. Сақтанушының /Пайда алушының мүлікке қатысты шарттар жасасу кезінде Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасын сақтамауы;
 4. коммерциялық кәсіпорын профиліндегі өзгерістер;
 5. кәсіпорынды біліктіліксіз басқару (кәсіпорынның шығынына және/немесе банкроттыққа әкелуі мүмкін кәсіпорын басшысының және басқа басқарма мүшелерінің бірнеше рет кәсіби қателіктері).
- 6.6. Сақтандырушы келесі жағдайларда сақтандыру төлемін жүзеге асырудан ішінара немесе толық бас тартуға құқылы:
1. Сақтанушының/пайда алушының Шарттың талаптарын және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасын бұзуы;
 2. Сақтанушының/пайда алушының әрекеттері сақтандыру жағдайымен себептік байланыста болатын қылмыстар немесе әкімшілік құқық бұзушылықтар ретінде танылған кезде;
 3. сақтанушының сақтандыру объектісі туралы, оған өзінің құқықтары туралы, сақтандыру тәуекелі туралы, сақтандыру жағдайы және оның салдары туралы көрінеу жалған не бұрмаланған мәліметтерді хабарлауы;
 4. егер сақтандыру жағдайы Сақтанушының / пайда алушының сақтандыру жағдайының басталуына бағытталған қасақана әрекеттерінің салдарынан болса;
 5. егер залал Сақтанушының/пайда алушының сақтандыру жағдайының басталуын болдырмау мақсатында оған әдейі ақылға қонымды және қолжетімді шаралар қолданбауы салдарынан туындаса.
 6. Сақтанушының/пайда алушының құзыретті органдарға, сондай-ақ сақтандырушыға сақтандыру жағдайы туралы шартта белгіленген мерзімдерде хабардар етпеуі не бұл фактіні осы органдар растамаған жағдайда;
 7. Сақтанушының / пайда алушының сақтандырушы анықтаған сақтандыру жағдайының туындау ықтималдығын арттыратын фактілерді жою жөнінде шаралар қабылдамауы;
 8. сақтандыру жағдайының салдарын азайту жөнінде қасақана шаралар қолданбау;
 9. Сақтанушы / пайда алушы сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталуын тергеуге кедергі келтірсе;
 10. Сақтанушы / пайда алушы осы залалды келтіргені үшін кінәлі адамдардан келтірілген залалдың өтемін алған болса ;

11.Сақтанушы / пайда алушы зиян келтіргені үшін кінәлі адамға немесе оған қойылатын талаптардың іске асырылуын қамтамасыз ететін құқықтарға қатысты талаптардан бас тартады, сондай - ақ Сақтанушы/пайда алушы сақтандырушыға регрессиялық талап арыз қою-ол зиян келтірушіден регрессиялық талап қою тәртібімен өндіріп алатын сомаға (суброгация) талап қою үшін қажетті құжаттарды беруден бас тартқан кезде ;

12.Сақтанушы / пайда алушы шартта белгіленген мерзімді бұза отырып, сақтандыру жағдайы туралы жазбаша өтініш берді;

13.Шартта және/немесе Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген басқа да негіздердің болуы.

7. ШАРТТЫҢ ҚОЛДАНЫЛУ МЕРЗІМІ МЕН ОРНЫ

- 7.1. Шарттың қолданылу мерзімі тараптардың келісімімен белгіленеді.
- 7.2. Егер шартта өзгеше көзделмесе, шарт сақтандыру сыйлықақысы/бірінші сақтандыру жарнасы төленген күннен кейінгі күннен бастап күшіне енеді.
- 7.3. Егер шартта өзгеше көзделмесе, сақтандыру қорғаудың қолданылу кезеңі Шарттың қолданылу мерзіміне сәйкес келеді.
- 7.4. Егер шартта өзгеше көзделмесе, шарт Шарттың қолданылу мерзімінің соңғы күнінде өзінің қолданылуын тоқтатады.
- 7.5. Егер шартта өзгеше көзделмесе, сақтандырушының банктік шотына ақша аудару жолымен сақтандыру сыйлықақысын төлеу кезінде Шарттың қолданылуы сақтандырушының банктік шотына ақша түскен күннен кейінгі күннен басталады.
- 7.6. Сақтандыру сыйлықақысын Сақтандырушының кассасына қолма-қол ақшамен төлеу кезінде Шарттың қолданылуы, егер шартта өзгеше көзделмесе, Сақтандырушының кассасына ақша енгізілген күннен кейінгі күннен басталады.
- 7.7. Тараптардың келісімі бойынша шарт шарттың қолданылу мерзімі аяқталғанға және сақтандыру сыйлықақысы төленгенге дейін күнтізбелік 30 (отыз) күн бұрын бұл туралы бір Тарап екінші Тарапқа хабарлаған жағдайда келесі мерзімге ұзартылуы мүмкін.
- 7.8. Егер сақтандыру шартында өзгесі көзделмесе, Қазақстан Республикасы сақтандыру аумағы болып табылады.

8. ШАРТТЫ ЖАСАСУ, ӨЗГЕРТУ ЖӘНЕ ТОҚТАТУ ШАРТТАРЫ, ТӘРТІБІ

- 8.1. Шарт Сақтанушы мен Сақтандырушы арасындағы келісім болып табылады, оған сәйкес сақтандырушы сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтанушыға сақтандыру төлемін жүргізуге міндеттенеді, ал сақтанушы шартта белгіленген мерзімде сақтандыру сыйлықақысын/сақтандыру жарнасын төлеуге міндеттенеді.
- 8.2. Шартты жасасу үшін сақтанушы сақтандырушыға Шарттың ажырамас бөлігі болып табылатын шартты (сақтандыруға арналған өтінішті) жасасу туралы Сақтандырушы белгілеген нысан бойынша жазбаша өтініш береді, онда сақтанушы сақтандырушыға тәуекел дәрежесін айқындау үшін елеулі маңызы бар өзіне белгілі барлық мән-жайлар туралы хабарлауға міндетті.
- 8.3. Кез келген жағдайда Сақтандырушы шартта немесе сақтандыру туралы өтініште нақты келіскен мән-жайлар елеулі деп танылады.
- 8.4. Сақтанушы өзі ұсынған деректердің дұрыстығы мен толықтығы үшін жауап береді.
- 8.5. Сақтандыру шартын жасасу кезінде сақтанушы сақтандырушыға сақтандыру жағдайының туындау ықтималдығын және оның басталуынан болуы мүмкін залалдардың мөлшерін айқындау үшін елеулі маңызы бар белгілі мән-жайларды, егер бұл мән-жайлар сақтандырушыға белгісіз және белгілі болмауы тиіс болса, оның ішінде мәліметтерді хабарлауға міндетті, атап айтқанда:
 - сақтандырылған жылжымайтын мүлікке қатысты үшінші тұлғалар тарапынан шағымдар туралы;
 - оған талап арыз қою туралы.
- 8.6. Сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушы сақтанушыдан мынадай құжаттарды ұсынуды талап етуге құқылы: сақтандырылатын мүлікке құқық белгілейтін құжаттардың көшірмелері (меншік құқығы туралы куәлік, сатып алу-сату, сыйға тарту, айырбастау, жекешелендіру шарты; мұрагерлік құқығы туралы куәлік; меншік құқығы туралы куәлік;

жария сауда-саттықтан сатып алу туралы акт, сот шешімі, тиісті органның өкімі мүліктің техникалық және пайдалану жай – күйі туралы құжаттар (қаржылық-дербес шот, құны туралы анықтама, жер учаскесінің жоспары, техникалық паспорт – мүлік түріне байланысты), сақтандырылатын мүлікке меншік құқығының туындағанын және ауысқанын куәландыратын құжаттар (үй мүлкінен үзінді көшірмелер) кітаптар, меншік құқығын мемлекеттік тіркеу туралы куәлік (құжатта тиісті мөртабан болуы тиіс), тәуелсіз бағалау компаниясы жасаған жылжымайтын мүлікті бағалау туралы акт.

- 8.7. Шартта келісілген сақтандыру, егер шартта сақтандырудың қолданылуын бастаудың өзге мерзімі көзделмесе, шарт күшіне енгеннен кейін болған сақтандыру жағдайларына қолданылады.
- 8.8. Шарт тараптардың бір құжатты жасауы арқылы жазбаша нысанда жасалады.
- 8.9. Шарттың қолданылу кезеңінде Сақтанушы, егер бұл өзгерістер сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына елеулі әсер етуі мүмкін болса, шарт жасасу кезінде сақтандырушыға хабарланған мән-жайларда өзіне белгілі болған елеулі өзгерістер туралы сақтандырушыға дереу хабарлауға міндетті.
- 8.10. Шартқа барлық өзгерістер мен толықтырулар оларды жазбаша ресімдеген және Тараптардың уәкілетті өкілдері қол қойған жағдайда заңды күшіне ие болады.
- 8.11. Шарт мынадай жағдайларда тоқтатылады:
- а) әрекет ету мерзімі аяқталса;
 - б) Сақтандырушының сақтандыру төлемі бойынша міндеттемені шартта белгіленген сақтандыру сомасының толық көлемінде орындауы;
 - в) Сақтанушының шарт талаптарына сәйкес сақтандыру жарналарын төлемей;
 - г) Сақтанушының таратылуы;
 - д) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгіленген тәртіппен сақтандырушыны тарату;
 - е) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген басқа жағдайларда.
- 8.12. Егер шарт талаптарында көзделген болса, сақтанушының немесе Сақтандырушының талабы бойынша, сондай-ақ тараптардың келісімі бойынша шарт мерзімінен бұрын тоқтатылуы мүмкін.
- 8.13. Шартты мерзімінен бұрын тоқтату ниеті туралы екі тарап бір-бірін шартты тоқтатудың болжамды күніне дейін кемінде күнтізбелік 30 (отыз) күн бұрын хабардар етуге міндетті.
- 8.14. Осы Ережелердің 8.14.1 және 8.14.2. -тармақтарында сипатталған жағдайларды қоспағанда, Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің қолданыстағы нұсқасында көзделген шарттар бойынша Сақтанушының немесе Сақтандырушының талабы бойынша сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде, Сақтандырушы Сақтанушыға келесі формула бойынша есептелген сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін қайтарады:

$$(100\% - 30\%) * \left(TCC - \frac{CC * i}{N} \right), \text{мұнда:}$$

30% - сақтандырушының істі жүргізуге арналған шығыстары;

TCC-сақтандыру шарты бойынша төленген сақтандыру сыйлықақысы;

CC-сақтандыру шарты бойынша жалпы сақтандыру сыйлықақысы;

I-пайдаланылған күндер саны (айналыс күні пайдаланылмаған болып есептеледі);

N - Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі (күндермен).

- 8.14.1. Сақтанушы - жеке тұлғаның талабы бойынша сақтандыру шарты Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің қолданыстағы нұсқасында көзделген шарттар бойынша жасалған күннен бастап күнтізбелік он төрт күн ішінде мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде Сақтандырушы Сақтанушыға төменгі формула бойынша есептелген сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін қайтарады:

$$(100\% - 10\%) * \left(TCC - \frac{CC * i}{N} \right), \text{мұнда:}$$

10% - сақтандырушының істі жүргізуге арналған шығыстары;

TCC-сақтандыру шарты бойынша төленген сақтандыру сыйлықақысы;

СС-сақтандыру шарты бойынша жалпы сақтандыру сыйлықақысы;

i - Пайдаланылған күндер саны (айналыс күні пайдаланылмаған болып есептеледі);

N - Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі (күндермен).

- 8.14.2. Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің қолданыстағы редакциясында көзделген шарттар бойынша қарыз шарты бойынша қарыз беруші алдындағы міндеттемелерін оның (қарыз алушының) орындауы себебінен қарыз шартына байланысты сақтанушы - жеке тұлғаның талабы бойынша сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде сақтандырушы сақтанушыға мынадай формула бойынша есептелген сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін қайтарады:

$$(100\% - 10\%) * \left(TCC - \frac{CC * i}{N} \right), \text{мұнда:}$$

10% - сақтандырушының істі жүргізуге арналған шығыстары;

TCC-сақтандыру шарты бойынша төленген сақтандыру сыйлықақысы;

СС - Сақтандыру шарты бойынша жалпы сақтандыру сыйлықақысы;

i - Пайдаланылған күндер саны (айналыс күні пайдаланылмаған болып есептеледі);

N - Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі (күндермен).

- 8.15. Егер сақтандыру шартын жасасқаннан кейін Сақтанушы шартты жасасу мақсатында сақтандырушыға сақтандыру тәуекелін бағалау және сақтандырушының сақтандыру шартын жасасу туралы шешім қабылдауы үшін елеулі маңызы бар мән-жайлар туралы көрінеу жалған мәліметтер бергені анықталса, сақтандырушы сақтандыру шартын жарамсыз деп тануды талап етуге құқылы.
- 8.16. Сақтанушы шарттан бас тартқан кезде (ҚР АҚ 841-бабының 2-тармағы), егер бұл ҚР АҚ 841-бабы 1-тармағының бірінші бөлігінде, ҚР АҚ 842-бабы 2-тармағының екінші және үшінші бөліктерінде көрсетілген мән-жайларға байланысты болмаса, егер шартта өзгеше көзделмесе, Сақтандырушыға төленген сақтандыру сыйлықақысы не сақтандыру жарналары қайтарылуға жатпайды.

9. ТАРАПТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

9.1. Сақтандырушы міндеттері:

1. сақтанушыны Ережелермен таныстыру;
2. сақтандыру жағдайы басталған кезде шартта белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде сақтандыру төлемін жүргізу;
3. сақтандырудың құпиясын қамтамасыз ету, Сақтанушымен қарым-қатынаста құпиялылықты қамтамасыз ету, Сақтанушы/пайда алушы және оның мүліктік жағдайы туралы мәліметтерді жария етпеу;
4. Сақтанушыға/пайда алушыға сақтандыру жағдайында зиянды азайту үшін жұмсаған шығындарын өтеу;
5. Сақтанушы/пайда алушы сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті барлық құжаттарды ұсынбаған жағдайда, оларды соңғы құжат қабылданған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде жетіспейтін құжаттар туралы хабардар ету;
6. Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында, Ережелерде және шартта көзделген өзге де әрекеттерді жасау.
7. сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталғаны туралы өтініш берілген сәттен бастап күнтізбелік 60 күн өткеннен кейін сақтанушыға/пайда алушыға құжаттарды сақтандырушыға беру қажеттігі туралы еске сала отырып, электрондық мекенжайға (немесе өтініште көрсетілген мекенжай бойынша қолма-қол) хат жіберу әдісімен тиісті түрде хабардар ету.

9.2. Сақтандырушының құқықтары:

1. Шарттың қолданылу мерзімі ішінде сақтандыру шарттары өзгерген-өзгермегеніне қарамастан, сақтанушы өзіне хабарлаған сақтандырылатын тәуекел туралы мәліметтердің нақты мән-жайларға сәйкестігін тексеру;
2. қажет болған жағдайда сақтандыру жағдайының басталу фактісі мен себебін растайтын тиісті құжаттар мен ақпаратты ұсыну туралы құзыретті органдарға сұрау салу жолдау. Егер құзыретті органдарда сақтандырушыға сақтандыру төлемінен бас тартуға, сақтандырушы құзыретті органдардан ресми жауаптар немесе растайтын мәліметтер алғанға дейін төлемді кейінге қалдыруға негіз беретін материалдар болған жағдайда;
3. шарт жасалғаннан кейін сақтанушының сақтандырушыға Ережелердің 1 тармақ 9.2.тармақшасында көрсетілген мән-жайлар туралы көрінеу жалған мәліметтерді хабарлау фактісі анықталған жағдайда, шартты жарамсыз деп тануды және Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде көзделген салдарларды қолдануды талап етуге. Егер сақтанушы хабарламаған мән-жайлар өздігінен жойылған болса, сақтандырушы сақтандыру шартын жарамсыз деп тануды талап ете алмайды;
4. Сақтанушы сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкеп соғатын мән-жайлар туралы хабардар еткен жағдайда Шарт талаптарын өзгертуді немесе тәуекелдің ұлғаюына сәйкес қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеуді талап ету. Егер сақтанушы Шарттың талаптарын өзгертуге немесе сақтандыру сыйлықақысын қосымша төлеуге қарсылық білдірсе, сақтандырушы Шарттың ережелерін ескере отырып, Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасында көзделген тәртіппен шартты бұзуды талап етуге құқылы;
5. Сақтанушы Ережелердің 4 тармақ 9.3. тармақшасында көзделген міндетті орындамаған жағдайда шартты бұзуды және шартты бұздан келтірілген залалды өтеуді талап ету;
6. сақтанушыдан / пайда алушыдан шарт жасасу кезінде немесе сақтандыру жағдайы басталған кезде қажетті құжаттарды талап ету;
7. Ережелерде, Шартта және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген жағдайларда сақтандыру төлемін жүзеге асырудан ішінара немесе толық бас тартылсын;
8. Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына қайшы келмейтін өзге де әрекеттер жасау.
9. сақтандыру жағдайының басталу фактісін және осы Ережелердің 10-тарауындағы 10.3-тармақтың 1-11-тармақшаларында баяндалған залал мөлшерін растайтын құжаттар ұсынылмаған жағдайда, сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталғаны туралы өтініш берілген сәттен бастап 90 күнтізбелік күн өткен соң сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту.

9.3. Сақтанушы міндеттері:

1. сақтандырушыға, егер бұл мән-жайлар сақтандырушыға белгілі болмаса және белгілі болмауы тиіс болса, сақтандыру жағдайының туындау ықтималдығын және оның басталуынан (сақтандыру тәуекелінен) ықтимал залалдардың мөлшерін айқындау үшін өзіне белгілі барлық мән-жайлар туралы жазбаша түрде хабарлау. Шартта немесе Сақтандырушының шарт жасасу кезеңінде сақтанушыға жіберілген жазбаша сұрау салуында нақты айтылған мән-жайлар елеулі деп танылады;
2. шарт жасалған кезде және қолданылу кезеңінде сақтандырушыға меншік құқығын тоқтату нәтижесінде мүлікті жоғалту тәуекелін ерікті сақтандырудың барлық жасалған немесе жасалатын шарттары туралы жазбаша түрде хабарлауға;
3. сақтандыру жағдайын болдырмау мақсатында барлық қажетті шараларды қабылдау;
4. Шарттың қолданылу кезеңінде, егер бұл өзгерістер сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына елеулі әсер етуі мүмкін болса, шарт жасасу кезінде сақтандырушыға хабарланған елеулі мән-жайларда өзіне белгілі болған елеулі өзгерістер туралы сақтандырушыға дереу, 24 (жиырма төрт) сағат ішінде хабарлау;
5. сақтандыру жағдайының басталуын, сондай-ақ ол келтірген залалдарды дәлелдеу ауыртпалығын көтеру, оның ішінде сараптама жүргізу, сарапшылардың оқиға орнына баруы, мамандарды тарту және консультациялар, қажетті құжаттарды жинау және т. б. бойынша шығыстарды көтеру.;
6. шартта белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде сақтандыру сыйлықақыларын төлеу;
7. сақтандырушыға мүлікті кедергісіз қарау және сақтанушының/пайда алушының осы мүлікке меншік құқығын растайтын құжаттармен танысу мүмкіндігін беру;

8. Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында, Ережелерде және Шартта көзделген өзге де әрекеттерді жасау.

Сақтанушыға/Пайда алушыға талап қою немесе талап арыз қою себебі болуы мүмкін оқиға туралы ақпарат алған кезде Сақтанушы /Пайда алушы міндетті:

9. сақтандыру жағдайының басталғаны туралы оған белгілі болған немесе белгілі болған сәттен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде бұл туралы сақтандырушыға жазбаша хабарлау және оған сақтандыру жағдайының басталу фактісін растайтын құжаттардың көшірмелерін ұсыну;

10. сақтандыру жағдайын болдырмау мақсатында қалыптасқан жағдайларда ақылға қонымды және қолжетімді шаралар қабылдау. Егер олар оған соңғы болып хабарланса, сақтанушы сақтандырушының нұсқауларын тиісті шараларды қолдана отырып, орындауға тиіс;

11. егер жіберілген талап қою соттың қарауына қабылданса, 3 (үш) жұмыс күні ішінде бұл туралы сақтандырушыға хабарласын, оған талап арыздың көшірмесін және талап қоюға қатысы бар құжаттарды ұсыну.

Сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтанушы / пайда алушы міндеттері:

12. сақтандырушы талап ететін ақылға қонымды мерзімдер ішінде істің мән-жайын анықтауға қандай да бір жолмен әсер етуі мүмкін барлық жазбаларды, құжаттарды, жабдықтарды, құрылғыларды немесе заттарды өзгеріссіз және түзетілмеген күйде ұстау;

13. егер сақтандырушы Сақтандырушының да, Сақтанушының да/пайда алушының да мүдделерін қорғау үшін өзінің уәкілетті тұлғаларын тағайындауды қажет деп тапқан жағдайда, сақтандырушы көрсеткен тұлғаларға сенімхат және өзге де қажетті құжаттарды беру;

14. егер Сақтанушының / пайда алушының талап қою бойынша сот талқылауын тоқтатуды немесе талап қою талаптарының мөлшерін азайтуды талап ету мүмкіндігі болса, бұл туралы сақтандырушыға хабарлау және талап қою бойынша іс жүргізуді тоқтату немесе талап қою талаптарының мөлшерін азайту бойынша барлық қолжетімді шараларды қабылдау;

15. өтемақы төлемеу, сақтандыру жағдайының басталуына байланысты оған қойылатын талаптарды ішінара немесе толық мойындамау, сондай - ақ Сақтандырушының келісімінсіз мұндай талаптарды реттеу бойынша қандай да бір тікелей немесе жанама міндеттемелерді өзіне қабылдамау.

16. сақтандырушыға құжаттарды беру және сақтандырушының сақтандыру жағдайының басталуына жауапты тұлғаға талап ету құқығын жүзеге асыруы үшін қажетті барлық тиісті әрекеттерді орындау.

9.4. **Сақтанушының /Пайда алушының құқықтары:**

1. сақтандыру шарттарымен танысу;

2. Ережеде көзделген тәртіппен шартты мерзімінен бұрын бұзу;

3. Ережелерде көзделген тәртіппен және мерзімдерде сақтандыру төлемін алу;

4. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүргізуден бас тартуына сотқа шағымдану;

5. Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына қайшы келмейтін өзге де әрекеттер жасау.

10. **САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТӘРТІБІ МЕН ШАРТТАРЫ. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІ НЕМЕСЕ САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІНЕН БАС ТARTУ ТУРАЛЫ ШЕШІМ ҚАБЫЛДАУ МЕРЗІМІ**

10.1. Сақтандырушы шарт бойынша нақты залал мөлшерінде бірақ сақтандыру сомасынан жоғары емес шамада жауап береді.

10.2. Сақтандыру төлемін сақтандырушы Шартта көзделген сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтанушының/Пайда алушының өтініші және Сақтанушының/Пайда алушының мүлікке меншік құқығын тоқтату туралы соттың күшіне енген шешімі негізінде жүзеге асырады.

10.3. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін Сақтанушы /Пайда алушы Сақтандырушыға келесі құжаттарды ұсынады:

1. сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталуы туралы өтініш;

2. сақтандыру жағдайының басталу фактісін, мән-жайлары мен себептерін, сондай-ақ залалдың мөлшерін растайтын құзыретті органдардың құжаттарының түпнұсқалары;

3. Шарттың түпнұсқасы;

4. мүлікке меншік құқығын растайтын құжаттар (меншік құқығы туралы куәліктің нотариат куәландырылған көшірмелері, мүлікке қатысты басқа мәміленің шарты немесе құжаттамалық

растамасы, мүлікті беру актісі, заңды күшіне енген сот шешімі, тиісті органның өкімі және т. б. - мүліктің түріне байланысты);

5. мүліктің техникалық және пайдалану жағдайы туралы құжаттар (қаржылық-дербес шот, құны туралы анықтама, жер учаскесінің жоспары, техникалық паспорт және т. б. - мүлік түріне байланысты);

6. жер учаскесіне меншік құқығына актінің нотариалды куәландырылған көшірмесі;

7. соттың мөрімен расталған сот қаулысын / шешімін қоса алғанда, мүлікті жоғалтуға байланысты барлық шағым құжаттары;

8. сақтанушыға/пайда алушыға зиян келтіруге байланысты барлық шағым құжаттары;

9. жеке тұлғалар үшін-пайда алушының жеке куәлігінің, салық төлеуші куәлігінің көшірмесі;

10. заңды тұлғаның өкіліне берілген сенімхаттың түпнұсқасы, құрылтай құжаттарының көшірмелері: жарғы, мемлекеттік тіркеу (қайта тіркеу) туралы куәлік, статистикалық карточка, салық төлеушінің куәлігі;

11. мүлікке меншік құқығын сақтандыру кезінде жекешелендіру, мұрагерлік, сыйға тарту тәртібімен сатып алынған мүлікті бағалау актісі;

12. Егер ұсынылған құжаттар мен мәліметтерде сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдау үшін, оның ішінде сақтандыру шарты бойынша өтелуге жататын келтірілген зиянның мөлшерін айқындау, зиян келтіруге әкеп соққан сақтандыру оқиғасының сипатын, себептері мен мән-жайларын белгілеу, сақтандырушының зиян келтірген тұлғаға (зиян келтіруге жауапты) талап ету құқығын іске асыруы үшін қажетті ақпарат қамтылмаған жағдайда сақтандырушы сақтанушыға/пайда алушыға сақтандыру төлемі/сақтандыру төлемінен бас тарту туралы негізделген шешім қабылдау үшін қажетті ақпаратты сұрату себептерін түсіндіре отырып, дәлелді хат жіберу арқылы қосымша ақпарат сұратуға құқылы.

10.4. Сақтандырушы қажет болған жағдайда сақтандыру жағдайының басталуына байланысты мәліметтерді құқық қорғау органдарынан, банктерден және басқа да кәсіпорындардан, сондай-ақ сақтандыру жағдайының мән-жайлары туралы ақпараты бар мекемелер мен ұйымдардан сұратады. Сақтандырушы сақтандыру жағдайының басталу себептері мен мән-жайларын дербес анықтауға құқылы.

10.5. Егер сақтандыру сомасы шарт жасалған күнгі мүліктің нақты құнынан аз болса, онда сақтандыру төлемі сақтандыру шартын жасасқан күнгі сақтандыру сомасының мүліктің нақты құнына қатынасына барабар жүргізіледі.

10.6. Егер сот шешімі бойынша Сақтанушының /Пайда алушының меншік құқығы тоқтатылған жағдайда:

1. жалпы мүлікке сақтандыру төлемі толық сақтандыру сомасы мөлшерінде жүргізіледі;

2. мүліктің бір бөлігіне сақтандыру төлемін сақтандырушы Ережелерінің 10.5-тармағындағы талаптарын қолдана отырып, меншік құқығы тоқтатылған мүліктің бір бөлігі құнының мүліктің толық құнына қатынасына барабар сақтандыру сомасының үлесі ретінде айқындайды.

10.7. Бірінші сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін шарт тоқтатылады.

10.8. Егер сақтандыру төлемі жоғары сатыдағы сот төменгі сатыдағы сот қаулысын қайта қарағанға дейін жүзеге асырылған болса, нәтижесінде оның күші жойылса, онда сақтандыру төлемі жоғары сатыдағы сот шешімі күшіне енген сәттен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде сақтандырушыға қайтарылуға тиіс.

10.9. Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешім қабылдауға және сақтандыру төлемін жүзеге асыруға немесе сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту туралы шешім қабылдауға және барлық қажетті құжаттарды алған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде сақтанушыға/пайда алушыға жазбаша дәлелді бас тартуды жіберуге міндетті.

10.10. Кез келген жағдайда, сақтандырушы осы Ережелердің 6 бапта көрсетілген талаптар сот немесе басқа үрдістер негізінде, сақтандыру төлемінен бас тартады, керісінше дәлелдеу ауыртпалығы Сақтанушыға/Пайда алушыға жүктеледі.

10.11. Егер сақтандыру жағдайының басталуына байланысты фактілер бойынша сақтанушыға / пайда алушыға қарсы қылмыстық іс қозғалған жағдайда, сот процесі басталса немесе шарт бойынша сақтандырылған Сақтанушының/пайда алушының меншік құқығы мүлікке құқықтарға қатысты әкімшілік тергеу жүргізілсе, сақтандырушы тергеу (процесс) аяқталған немесе Сақтанушы/Пайда Алушының кінәсіздігі анықталған сәтке дейін сақтандыру төлемін жүзеге асыруды кейінге қалдыруға құқылы.

- 10.12. Сақтандыру төлемін уақтылы жүзеге асырмағаны үшін Сақтандырушы Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 353-бабына сәйкес жауапты болады.
- 10.13. Сақтандырушының осы Ережелердің 10-Тарау 10.3-тармақтың 1-11-тармақшаларында жазылған құжаттар ұсынылмаған жағдайда 90 күнтізбелік күн өткеннен кейін, Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталғаны туралы өтініш берілген сәттен бастап, егер 60 күнтізбелік күн өткеннен кейін тапсырылмаса, Сақтандырушы Сақтанушыға/Пайда алушыға құжаттарды Сақтандырушыға беру қажеттілігі туралы еске сала отырып, хат жіберу әдісімен тиісті түрде хабарлаған болса Сақтандырушының сақтандыру төлемінен бас тартуға құқығы бар.

11. СУБРОГАЦИЯ

- 11.1. Шарт бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырған Сақтандырушыға төленген сома шегінде Сақтанушының/пайда алушының келтірілген зиян үшін жауапты тұлғаға кері талап қою құқығы ауысады. Сақтанушы / пайда алушы сақтандыру төлемін алған кезде сақтандырушыға осы талап ету құқығын іске асыру үшін қажетті барлық құжаттарды беруге міндетті.
- 11.2. Сақтанушы / пайда алушы Сақтандырушыға қолында бар барлық құжаттар мен дәлелдемелерді беруге және суброгация тәртібімен талап ету құқығын жүзеге асыру үшін қажетті барлық рәсімділікті орындауға міндетті. Егер Сақтанушы/пайда алушы келтірілген залал үшін жауапты тұлғаға өзінің талап ету құқығынан бас тартса немесе бұл құқықты жүзеге асыру Сақтанушының/пайда алушының осы құқықты беруіне (құжаттарды ұсынбауына) кедергі жасауы салдарынан мүмкін болмаса, сақтандырушы сақтандыру төлемін жүргізу міндетінен босатылады, ал сақтандыру төлемі болған жағдайда Сақтанушы / пайда алушы алынған сақтандыру төлемін сақтандырушыға қайтаруға міндетті.

12. ФОРС-МАЖОР

- 12.1. Шарт бойынша міндеттемелерді орындамаған немесе тиісінше орындамаған тарап, егер тиісті орындау еңсерілмейтін күштің, яғни осы жағдайлар кезінде төтенше және алдын алуға болмайтын мән-жайлардың салдарынан мүмкін еместігінен болғаны дәлелдесе, міндеттемелерді орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін мүлктік жауаптылықта болмайды.
- 12.2. Форс-мажорлық жағдайларға, бірақ олармен шектелмейді мыналар жатады: су тасқыны, өрт, жер сілкінісі және басқа да табиғи апаттар, кез келген сипаттағы соғыстар немесе соғыс әрекеттері, блокадалар, мемлекеттік органдардың тыйымдары.
- 12.3. Форс-мажорлық мән-жайлардың әсеріне тап болған тарап осындай мән-жайлардың басталғаны туралы екінші тарапқа 3 (үш) жұмыс күні ішінде хабарлауға міндетті.
- 12.4. Форс-мажорлық мән-жайлардың қолданылуы құзыретті органдардың тиісті құжаттарымен расталуы тиіс.

13. ДАУЛАРДЫ ШЕШУ ТӘРТІБІ

- 13.1. Шартты Тараптар Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес жасайды және орындайды.
- 13.2. Шарт бойынша барлық дауларды тараптар келіссөздер жүргізу жолымен шешеді және келіссөздер жолымен оларды реттеу мүмкін болмаған кезде – Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасының сот органдарында шешеді.

14. ҚОСЫМША ТАЛАПТАР

- 14.1. Тараптардың келісімі бойынша осы Ережелерге сәйкес жасалатын сақтандыру Шартына қосымша талаптар (сақтандыру ескертпелері, ұйғарымдар, алып тастаулар және т.б.) енгізілуі мүмкін.
- 14.2. Сақтандыру Шартының мазмұны мен талаптары коммерциялық құпия болып табылады. Тараптар Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен талап етілетін жағдайларды қоспағанда, қатаң құпиялылықты сақтауға тиіс және сақтандыру шартының ережелерін, мазмұнын және талаптарын, оның ішінде бұқаралық ақпарат құралдарына жария етуге құқығы жоқ.

- 14.3. Егер Тараптар өзгеше ескертпесе, құқықтар мен міндеттердің басқа адамдарға ауысуына жол берілмейді.
- 14.4. Шарт тараптардың өзара келісімі бойынша өзгертілуі мүмкін. Барлық өзгерістер жазбаша ресімделген жағдайда ғана заңды күшіне ие болады.
- 14.5. Сақтанушы шартқа қол қою арқылы Ереженің талаптарымен танысқанын және келісетінін растайды. Келіспеушіліктер туындаған жағдайда, Сақтанушының ережелерді білмеуіне немесе олардың берілмегендігіне сылтау сілтеме жасауға құқығы жоқ.
- 14.6. Сақтанушы өзінің қолымен "Дербес деректер және оларды қорғау туралы" Қазақстан Республикасының №94-V Заңына сәйкес сақтанушының, сақтандырылушының (пайда алушының) дербес деректерін жинауға, өңдеуге, сақтауға және үшінші тұлғаның беруіне өзінің келісімін, сондай-ақ Сақтандырушының (пайда алушының) төменгі келісімдерін растайды:
1. Сақтандырушының "Мемлекеттік кредиттік бюро" акционерлік қоғамынан (бұдан әрі – Бюро) деректерді алуына;
 2. Бюроның мемлекеттік дерекқор иелерінің Сақтанушы (сақтандырылған, пайда алушы) туралы ақпаратты тікелей немесе үшінші тұлғалар арқылы ұсынуына;
 3. Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімі бойынша Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мемлекеттік қызметтер көрсету жөніндегі қызметті жүзеге асыратын заңды тұлғаның Сақтанушы, сақтандырылған (пайда алушы) Бюро және сақтандырушы туралы қолда бар және болашақта келіп түсетін ақпаратты Бюро арқылы ұсынуына.